

WRZESIEŃ 2019

PRZYSTANEK HISTORIA

Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki

- WYSTAWY
- KLUB „GROTA”
- LEKCJE Z HISTORII NAJNOWSZEJ
 - SPOTKANIA Z KSIĄŻKĄ
 - CZYTELNIĄ I KSIĘGARNIA
 - KONFERENCJE
 - WYKŁADY
 - WARSZTATY

► 29 SIERPANIA – 28 WRZEŚNIA

Wystawa **Zbrodnie na Polakach 1939-1945** przygotowana przez Biuro Edukacji Narodowej IPN.

Ekspozycja prezentuje liczne zbrodnie, m.in.: ludobójstwa, przymusowe przesiedlenia, zmuszanie do pracy niewolniczej, zabór dzieci, zniszczenia i kradzież majątku (w tym dóbr kultury), których doświadczył Naród Polski w czasie II wojny światowej ze strony totalitarnych reżimów III Rzeszy Niemieckiej i Związku Sowieckiego oraz ze strony ukraińskich nacjonalistów z OUN-UPA. Wystawa przypomni ofiary tych zbrodni, ich sprawców oraz kwestię powojennych rozliczeń.

.....

► 3 WRZEŚNIA (WTOREK), GODZ. 10.00

Diorama obrony Warszawy we wrześniu 1939 r. – rekonstrukcja historyczna GH „Niepodległość” z okazji 80. rocznicy wybuchu II wojny światowej. Zwiedzający zobaczą m.in.: żołnierzy Wojska Polskiego, stanowisko obrony przeciwlotniczej, tankietkę TKS i barykadę. Diorama będzie prezentowana do godz. 17.00.

.....

► 3 WRZEŚNIA (WTOREK), GODZ. 17.30

Otwarcie wystawy **Oblężenie Warszawy 1939**. Fotografie Juliena Bryana oraz pokaz filmu Eugeniusza Starky’ego **Ostatni korespondent – oblężenie Warszawy 1939**. W spotkaniu weźmie udział syn słynnego fotoreportera Juliena Bryana – Sam Bryan.

Julien Bryan (1899-1974), amerykański dokumentalista i fotograf jako jedyny korespondent zagraniczny przybył do walczącej Warszawy 7 września 1939 r. Jego zdjęcia, ukazujące niemieckie metody prowadzenia wojny totalnej, przeszły do legendy, a za pomocą amerykańskiej prasy mógł je zobaczyć cały świat.

.....

► 4 WRZEŚNIA (ŚRODA), GODZ. 17.30

Pogranicze w ogniu – Polscy żołnierze w Prusach Wschodnich

– spotkanie z cyklu **Na północ od Warszawy. Warmia i Mazury**

w XX wieku. Gościem dr. Waldemara Brendy będzie Jarosław Szlaszyński, starosta powiatu augustowskiego, autor publikacji o historii tego regionu.

.....

► 5 WRZEŚNIA (CZWARTEK), GODZ. 17.00

Pokaz filmów Andrzeja Machnowskiego: **Pelplińska jesień 1939 roku** oraz **Perła pelplińskiego księgozbioru**. Po projekcji odbędzie się spotkanie z reżyserem.

Pelplińska jesień 1939 roku opowiada o męczeństwie duchownych i świeckich mieszkańców Pelplina w czasie II wojny światowej – tytułowa „pelplińska jesień” to określenie zbrodni dokonanej przez Niemców w październiku 1939 r. W filmie przedstawiono także cysterskie początki miasta i jego znaczenie dla całej diecezji chełmińskiej.

Perła pelplińskiego księgozbioru ukazuje dramatyczne losy najcenniejszego eksponatu Muzeum Diecezjalnego w Pelplinie – Biblii Jana Gutenberga z XV w.

► 6 WRZEŚNIA (PIĄTEK), GODZ. 17.30

Promocja książki **Relacje o pomocy udzielanej Żydom przez Polaków w latach 1939–1945. Tom 1: Dystrykt warszawski Generalnego Gubernatorstwa** w opracowaniu Sebastiana Piątkowskiego. W rozmowie udział wezmą: dr Martyna Rusiniak-Karwat, dr Hanna Węgrzynek oraz dr hab. Sebastian Piątkowski - autor. Prowadzenie: dr Jędrzej Lipski.

W tomie zebrano 194 relacje, których tematyka dotyczy m.in. pomocy żywnościowej, wyrabiania fałszywych dokumentów, ułatwiania wyjazdów na inne obszary, wreszcie ukrywania osób prześladowanych przez Niemców w mieszkaniach, domach, zabudowaniach gospodarczych itd. Świadczenia zostały opatrzone obszernym aparatem naukowym.

► 9 WRZEŚNIA (PONIEDZIAŁEK), GODZ. 17.30

Prezentacja książki Andrzeja Anusza **Nielegalna polityka. Zjawisko drugiego obiegu politycznego w PRL (1976-1989)** opublikowanej przez Instytut Historyczny Nurtu Niepodległościowego.

Nielegalna polityka autorstwa Andrzeja Anusza rozszerza pojęcie drugiego obiegu, zwykle ograniczane do podziemnych publikacji, na całą działalność opozycyjną sprzed 1989 roku. Dawny lider NZS w roli badacza dostrzega w niej fenomen antropologiczny i kulturowy.

► 11 WRZEŚNIA (ŚRODA), GODZ. 17.30

Promocja publikacji **Sonderfahndungsbuch Polen. Specjalna Księga Gończa dla Polski** opracowanej przez Grzegorza Bębniaka.

W dyskusji udział wezmą: dr hab. Grzegorz Bębniak, dr Marcin Przegiętka i dr Paweł Kosiński. Prowadzenie: dr hab. prof. UG Grzegorz Berendt. **Specjalna Księga Gończa dla Polski** to niemiecka lista proskrypcyjna z początku 1940 r., zawierająca nazwiska osób przeznaczonych do natychmiastowego aresztowania, opracowana przez

Główny Urząd Policji Kryminalnej Rzeszy w Berlinie, we współpracy z działającymi na ziemiach polskich od września 1939 r. grupami operacyjnymi (**Einsatzgruppen**) policji bezpieczeństwa i SD. Reprint został opatrzony krytycznym wstępem przygotowanym przez dr. hab. Grzegorz Bębniaka.

.....

▶ **12 WRZEŚNIA (CZWARTEK), GODZ. 17.30**

Wywiad II Rzeczypospolitej wobec wybuchu II wojny światowej

– dyskusja z cyklu **Tajemnice wywiadu**. Gośćmi Witolda Gadowskiego będą dr Dominik Smyrgała i Łukasz Ulatowski.

.....

▶ **13 WRZEŚNIA (PIĄTEK), GODZ. 17.30**

Sobór watykański II w świetle dokumentów Departamentu

I oraz polityki zagranicznej komunistów – spotkanie z cyklu **Historia zza kulis**. W dyskusji udział wezmą dr Władysław Bułhak i dr Wojciech Kucharski. Prowadzenie: Rafał Dudkiewicz.

.....

▶ **14 WRZEŚNIA (SOBOTA), GODZ. 17.00**

Spotkanie z Rogerem Moorhousem, autorem książki **Polska 1939** opublikowanej przed wydawnictwo Znak.

Rok 1939. II RP istnieje na mapie świata od zaledwie dwóch dekad. Ludzie, którzy wywalczyli dla niej niepodległość, patrzą z niepokojem, jak za granicami kraju rosną w siłę znane im od wieków wrogie potęgi. (...) Nadchodzi wrzesień. Czas próby. (opis wydawcy)

.....

▶ **16 WRZEŚNIA (PONIEDZIAŁEK), GODZ. 17.30**

Prezentacja książki Anny Herbich **Dziewczyny z Powstania**

opublikowanej przed wydawnictwo Znak. W spotkaniu udział wezmą bohaterki publikacji, Sprawiedliwe wśród Narodów Świata:

Wanda Kołomijska, Irena Senderska i Łucja Jurczak.

Anna Herbich w przejmujący sposób pokazuje, jak naprawdę wyglądało życie w czasie 63 dni heroicznej bitwy. Pozwala nam zobaczyć Powstanie Warszawskie z zupełnie innej perspektywy: oczami kobiet.

.....

▶ **17-18 WRZEŚNIA (WTOREK-ŚRODA), GODZ. 9.00**

Międzynarodowa konferencja naukowa **Nie tylko Gestapo i NKWD...**

Niemieckie i sowieckie instytucje i ich rola w represjach wobec obywateli polskich w latach II wojny światowej zorganizowana

przez Biuro Badań Historycznych IPN. Program jest dostępny na stronie internetowej IPN.

► 18 WRZEŚNIA (ŚRODA), GODZ. 18.00

Promocja książki Justyny Błażejowskiej ***Ta historia wciąż trwa. Wspomnienia Jana Olszewskiego***. W spotkaniu udział wezmą: minister Antoni Macierewicz, Piotr Naimski i dr Justyna Błażejowska. Złożona z 29 obszernych wspomnień książka to fascynująca opowieść o najdramatyczniejszych momentach z ostatnich 120 lat dziejów Polski. To także ciekawa saga rodzinna, a przede wszystkim – świadectwo życia jednego z najwybitniejszych polskich polityków XX wieku.

.....

► 19 WRZEŚNIA (CZWARTEK) GODZ. 18.00

Odzyskana Niepodległość (1918) – odbudowa zabytków, odbudowa pamięci, odbudowa wspólnoty - spotkanie z cyklu ***Polskie miasta wobec totalitaryzmów – zniszczenie i odbudowa przestrzeni historycznej***. Prowadzenie: dr hab. Piotr Majewski, prof. UKSW.

.....

► 20 WRZEŚNIA (PIĄTEK), GODZ. 17.30

Inauguracja cyklu ***Polska geopolityka wczoraj, dziś i jutro***. Podczas pierwszego spotkania będziemy dyskutować o skutkach II wojny światowej. Prowadzenie: dr Jacek Bartosiak.

.....

► 23 WRZEŚNIA (PONIEDZIAŁEK), GODZ. 17.30

Pokaz filmu ***Kronikarz*** w reżyserii Markusa Welscha. Po projekcji odbędzie się rozmowa z udziałem reżysera oraz Mieczysława Nieściora – świadka historii. Współorganizatorem spotkania jest Fundacja Polsko-Niemieckie Pojednanie.

Willi Waibel podczas prac porządkowych znajduje przypadkowo skrzynkę z aktami z czasów narodowego socjalizmu. Są tam zdjęcia i dane 1500 osób, które podczas wojny pracowały przymusowo w tej samej firmie co on. Zaczyna ich szukać, przez 30 lat pisze listy do Polski i na Ukrainę - bez skutku. Wszystko zmienia się w roku 1989, gdy listy nie są już przechwytywane przez bezpiekę i trafiają do adresatów. Waibel nawiązuje z nimi kontakt i szuka dróg pojednania.

► 24 WRZEŚNIA (WTOREK), GODZ. 15.00

Konferencja edukacyjna **Wojna i okupacja**, zorganizowana przez Oddział IPN w Warszawie. W programie: warsztaty dla nauczycieli o napaści sowieckiej na Polskę w 1939 r. oraz **Migawki z okupowanej Warszawy 1939** – wykłady historyków OBBH IPN w Warszawie.

► 25-26 WRZEŚNIA (ŚRODA-CZWARTEK), GODZ. 9.00

Ogólnopolska konferencja naukowa **Kryzys w partii-partia w kryzysie. Ostatnia dekada PZPR** zorganizowana przez Biuro Badań Historycznych IPN. Program jest dostępny na stronie internetowej IPN.

► 25 WRZEŚNIA (ŚRODA), GODZ. 17.30

Promocja książki Katarzyny Wilczok **Radykałowie „Solidarności”**. **Kierownictwo MKZ Katowice w sporze o program i taktykę działania NSZZ „Solidarność” w latach 1980–1989**. W rozmowie udział wezmą: dr hab. Sławomir Genckiewicz, Andrzej Rozpłochowski oraz dr Katarzyna Wilczok – autorka. Prowadzenie: dr Jędrzej Lipski. MKZ Katowice NSZZ „Solidarność” powstał w wyniku strajku w Hucie Katowice we wrześniu 1980 r. Jego działacze doprowadzili do podpisania z komisją rządową porozumienia społecznego, czwartego po szczecińskim, gdańskim i jastrzębskim. Wkrótce MKZ Katowice stał się jednym z największych w kraju ośrodków regionalnych Związku. Jego przewodniczący Andrzej Rozpłochowski brał udział w pracach Krajowej Komisji Porozumiewawczej, której był współzałożycielem, a następnie został wybrany na członka Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”.

► 26 WRZEŚNIA (CZWARTEK), GODZ. 17.30

Spotkanie z cyklu **Śląsk od morza do morza** – pokaz filmu Adama Turuli **Gdy Polska była wielkim marzeniem**. Rozmowę z reżyserem poprowadzi dr Jędrzej Lipski.

Film powstał z okazji setnej rocznicy I Powstania Śląskiego. Ostatni świadkowie tamtych wydarzeń nie żyją już od wielu lat. Autor postanowił więc iść z kamerą śladem powstańczych rodzin, by zarejestrować ich opowieści, historie, dokumenty i pamiątki. Rozmawiał z dziećmi i wnukami powstańców, starającymi się przechowywać i pielęgnować pamięć Powstań Śląskich - walki o polski Śląsk dla Polaków ze Śląska.

► 27 WRZEŚNIA (PIĄTEK), GODZ. 10.30

Przegląd filmów o 14 Pułku Ułanów Jazłowieckich. W programie: *Ułani, ułani* (reż. Alina Czerniakowska), *Szarża, czyli przypomnienie kanonu* (reż. Jerzy Wojciechowski) oraz *Od stepów Kubania do niepodległości* (reż. Jerzy Oleszkiewicz). Organizator: Stowarzyszenie Rodzina 14 Pułku Ułanów Jazłowieckich.

.....

► 27 WRZEŚNIA (PIĄTEK), GODZ. 17.30

Debata *Moralno-psychologiczne aspekty pomocy niesionej Żydom w czasie Holocaustu i wzajemnych relacji stąd płynących*. Prowadzenie: Barbara Stanisławczyk.

.....

► 30 WRZEŚNIA (PONIEDZIAŁEK), GODZ. 17.30

Spory o Brygadę Świętokrzyską NSZ – wczoraj i dziś – dyskusja z cyklu *Tajemnice bezpieki*. Gościem Piotra Woyciechowskiego będzie Leszek Żebrowski.

Przystanek Historia
Centrum Edukacyjne IPN
im. Janusza Kurtyki

ul. Marszałkowska 21/25
00-628 Warszawa
tel. 22 576 30 04
www.przystanekhistoria.ipn.gov.pl
www.facebook.com/przystanek.historia
twitter.com/PrzystanekH

zapraszamy
poniedziałek – piątek 9:00 – 20:00
sobota 9:00 – 14:00

biblioteka/czytelnia
poniedziałek – piątek 9:00 – 18:00

księgarnia
poniedziałek – piątek 10:00 – 19:00